

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет філологічний
Кафедра слов'янської філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

С. Бондаренко

(ПІБ)

6 вересня 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика з перекладу та міжкультурної комунікації

(назва практики)

Рівень вищої освіти	магістерський
Галузь знань	гуманітарні науки
Спеціалізація	слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
Освітня програма	переклад та міжкультурні комунікації
Освітня кваліфікація	магістр філології за спеціалізацією Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська

Розроблено кафедрою слов'янської філології

Розробник програми Павленко І.Я., зав. кафедри слов'янської філології,

д. філол.н., професор

(ПІБ, посада, наук. ступінь, вчене звання)

Обговорено та рекомендовано до затвердження кафедрою слов'янської
філології

(повна назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри слов'янської філології Павленко І.Я.
(підпис) (ПІБ)

Схвалено науково-методичною радою факультету філологічного

Протокол № 1 від «05» вересня 2023 р.

Голова науково-методичної ради факультету Мацегора І.Л.
(підпис) (ПІБ)

1. Вступ

Рівень вищої освіти, спеціальність, освітня програма	Кількість кредитів	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Рівень вищої освіти: <u>магістерський</u> Спеціальність: <u>філологія</u> Освітньо-професійна програма: <u>переклад та міжкультурні комунікації</u>	6	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр:	
		1-й	1-й
		Вид контролю:	
		залік	залік

2. Мета та завдання практики

Метою та завданням виробничою (перекладацької) практики є:

- оволодіння знаннями з фаху;
- оволодіння методами планування та розподілу часу (навичками, які демонструють здатність до врахування чітких вимог дисципліни, планування та управління часом);
- розвиток у студентів граматичних навичок, систематизації та поглибленні знань з нормативної граматики з елементами їх теоретичного осмислення, викладання та практичного застосування;
- вивчення тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції;
- вміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації, та вільно вести розмову з носіями мови.

3. Компетентності

У результаті проходження виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією студенти мають досягти таких результатів навчання та сформувати компетентності:

ЗК-10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльнос-

ті).

СК-6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. СК-8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК-10 Здатність організовувати та підтримувати спілкування різними мовами у різних сферах діяльності та за різних умов.

СК-12 Уміння кваліфіковано та коректно на професійному рівні здійснювати комунікацію з представниками різних націй, культур та релігій.

СК-13 Здатність перекладати у двосторонньому режимі різнопланові тексти в усній (переклад з аркуша, послідовний переклад) та письмовій (повний, реферативний і анотований переклад) формах.

4. Зміст практики

Виробнича (перекладацька) практика за спеціалізацією розпочинається в університеті з настановної конференції магістрів-практикантів за обов'язковою присутністю групових керівників практики кафедри слов'янської філології

На конференції до відома студентів-практикантів доводять завдання практики, її зміст, форми та методи, обговорюють питання про підготовку й виконання перекладів, підбір матеріалу, дають рекомендації з обліку документації та складання звітності, визначають обов'язки протягом всього періоду практики. Основним керівником групи, який відповідає за всю її роботу, є груповий керівник. Після закінчення конференції керівник групи проводить зі студентами бесіду про зміст і режим перекладацької практики, ретельно знайомить усіх з документацією, призначає (з погодження із завідувачем кафедри) старосту групи - найближчого помічника групового керівника. Викладач від Університету

обговорює зі магістрами-практикантами умови оформлення звітної документації, її затвердження та отримання заліку за результатами практики.

Перший тиждень практики відведений для загального ознайомлення студентів із завданнями, відвідування бази практики з подальшим написанням звіту та виконання завдання - перекладу поетичного тексту.

Протягом першого тижня студенти відвідують визначену базу практики, знайомляться з її роботою та матеріальним фондом, який включає в себе друковані видання, аудіо- та відеозаписи, а після відвідування цієї установи складають у письмовій формі відповідний звіт обсягом не менше 1800 знаків з пробілами, у якому зазначають засвоєну інформацію щодо бази, свої спостереження, а також користь даного закладу для майбутнього перекладача та фахівця з польської мови та міжкультурних комунікацій

Крім того, студенти здійснюють самостійний пошук і подальший письмовий переклад українською мовою поетичного / драматичного твору не менше 800 знаків з пробілами. Допускається використання як друкованих, так і електронних ресурсів. Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, праці з ознаками плагіату до розгляду не прийматимуться. Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу твору. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, не спотворювати зміст, намагатися зберігати максимальну близькість до оригіналу, за можливості уникаючи дослівного підрядкового перекладу. Роботи, в яких буде збережено ритм і риму, оцінюватимуться вище.

На другому тижні практики студенти здійснюють пошук і письмовий переклад з польської мови на українську *публіцистичного* тексту або текстів загальним обсягом не менше 1800 знаків з пробілами. Допускається використання як друкованих, так і електронних ресурсів; студент самостійно обирає тематику публікації: освіта, мова, політика, новини Польщі та світу, наука тощо). Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, праці з ознаками плагіату до розгляду не прийматимуться. Текст перекладу подається в друкованому та електронно-

му вигляді разом із текстом оригіналу. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, не спотворювати зміст, намагатися зберігати максимальну близькість до оригіналу, при цьому не вдаючись до калькування.

Третій тиждень практики присвячується письмовому перекладу листа або листів *офіційно-ділового стилю* з української мови на польську (супровідний лист до резюме, мотиваційний лист для отримання закордонної стипендії, рекомендаційний лист для подачі документів для участі в навчальній/ стипендіальній програмі в польському ВНЗ, гарантійний, інформаційний лист, відмова, запрошення, підтвердження, претензія, сповіщення, звернення з проханням та ін.). Загальний обсяг - не менше 1000 знаків з пробілами. Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, праці з ознаками плагіату до розгляду не прийматимуться. Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, звертаючи увагу на переклад характерних мовних кліше, не спотворювати зміст і не змінювати стиль, намагатися зберігати максимальну близькість до оригіналу.

На третьому тижні студенти також складають щоденник та звіт про проходження практики, в якому необхідно зазначити, які роботи було виконано (характер і обсяг), які з них виявилися найскладнішими та найпростішими (з обґрунтуванням), які знання та навички було отримано, якими новими словами поповнено свій лексичний запас тощо.

Четвертий тиждень практики присвячується письмовому перекладу документів *офіційно-ділового стилю* з української мови на польську (супровідний лист до резюме, мотиваційний лист для отримання закордонної стипендії, рекомендаційний лист для подачі документів для участі в навчальній/ стипендіальній програмі в польському ВНЗ, гарантійний, інформаційний лист, відмова, запрошення, підтвердження, претензія, сповіщення, звернення з проханням та ін.). Загальний обсяг - не менше 1000 знаків з пробілами. Робота має бути виконана самостійно та одноосібно, праці з ознаками плагіату до розгляду не прийматимуться.

муться. Текст перекладу подається в друкованому та електронному вигляді разом із текстом оригіналу. Під час виконання роботи необхідно враховувати особливості української та польської мов, підбирати якнайточніші слова-відповідники, звертаючи увагу на переклад характерних мовних кліше, не спотворювати зміст і не змінювати стиль, намагатися зберігати максимальну близькість до оригіналу

Протягом всіх чотирьох тижнів студенти ведуть щоденник практики, у якому кожного щодня відмічають, яку роботу виконували (відвідування конференції, бази практики, написання звіту, пошук матеріалів, робота зі словником, переклад поетичного, публіцистичного, ділового тексту та ін.).

У процесі практики **студент має право:**

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією;
- брати участь у конференціях;
- одержувати консультації від викладача Університету з усіх питань проведення практики;
- користуватися бібліотечним фондом Університету;
- використовувати як друковані, так і електронні ресурси.

Під час виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією **студент зобов'язаний:**

- виконувати всі види робіт, передбачені програмою виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією;
- проводити свою діяльність згідно з вимогами Статуту Університету, правилами внутрішнього розпорядку;
- виконувати розпорядження адміністрації Університету, викладачів, методистів, керівників практики;
- ретельно здійснювати переклад та інші передбачені програмою завдання;
- працювати самостійно, уникати плагіату;
- вчасно здавати керівнику документацію практики, оформлену відпо-

відно до вимог;

- дотримуватися морально-етичних норм поведінки.

5. Індивідуальні завдання (не передбачені)

6. Експерсії під час практики

Віртуальна експерсія та ознайомлення із Вроцлавським університетом
(р. Польща)

7. Методичні рекомендації

Під час виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією студент виконує обов'язки перекладача, здійснюючи переклад текстів та інші завдання, передбачені програмою. Обов'язковим є дотримання правил протипожежної безпеки та охорони праці.

Виробнича (перекладацька) практика за спеціалізацією здійснюється за планом.

1. Перший тиждень практики.

Організаційне заняття. Ознайомлення студентів із завданнями та змістом практики. Обговорення змісту й організаційного плану роботи. Ознайомлення студентів з методикою проходження практики, порядком ведення щоденників практики, пошуку матеріалу та його перекладу (2 год).

Відвідування бази практики , написання відповідного звіту (6 год).

Початок ведення щоденника практики (1 год.).

Пошук і самостійний письмовий переклад з польської мови на українську поетичного твору або творів загальним обсягом не менше 800 знаків з пробілами (40 год.).

2. Другий тиждень практики.

Пошук і самостійний письмовий переклад з польської мови на українську публіцистичного тексту або текстів загальним обсягом не менше 1800 знаків з пробілами (40 год.).

Ведення щоденника практики (1 год.).

3. Третій-четвертий тиждень практики.

Самостійний письмовий переклад з української мови на польську документів офіційно-ділового стилю загальним обсягом не менше 1000 знаків з пробілами (40 год.).

Завершення щоденника практики (1 год.).

Написання звіту про проходження практики (2 год.).

Підготовка та оформлення всієї необхідної документації: двох звітів, щоденника, перекладів (2 год.).

8. **Форми та методи контролю**

Навчальні досягнення студентів за підсумками виробничої (перекладацької) практики за спеціалізацією оцінюються за рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю вміщено в таблицю.

	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування настановної та звітної конференцій, участь в обговоренні результатів практики	10	2	10
2.	Відвідування бази практики з поданням відповідного звіту	15	1	15
3.	Письмовий переклад поетичного твору/ творів	25	1	15
4.	Письмовий переклад публіцистичного тексту/ текстів	25	1	15
5.	Письмовий переклад офіційно-ділового листа/ листів	25	1	25
6.	Щоденник практики	15	1	10

7.	Звіт про проходження практики	15	1	10
Максимальна кількість балів				100

9. Вимоги до звіту

1. Щоденник практики.
2. Звіт про відвідування бази практики із зазначенням таких даних:
 - дата відвідування;
 - характер діяльності студента в установі;
 - здобута інформація;
 - користь відвідування цієї установи для студентів, майбутніх перекладачів і фахівців у галузі польської мови;
 - знайдені матеріали для розвитку мовленнєвої компетенції;
 - можливі проблеми, що виникли під час перебування в Польському Інституті та користування його ресурсами, і шляхи їх подолання.
1. Звіт про проходження практики, в якому має бути зазначено:
 - період проходження практики;
 - опис діяльності студента протягом звітного періоду;
 - перелік завдань, обсяг, ступінь виконання;
 - оцінка ступеня складності завдань з обґрунтуванням;
 - перелік можливих проблем, з якими зіткнувся студент, і шляхи їх подолання;
 - матеріали та ресурси, використані під час виконання завдань;
 - здобуті знання, вміння та навички;
 - нові слова, якими було поповнено лексичний запас студента;
 - вплив практики на розвиток мовленнєвої компетенції.
2. Письмовий переклад поетичного твору з польської мови на українську.
3. Письмовий переклад публіцистичного тексту з польської мови на українську.
4. Письмовий переклад офіційно-ділового листа з української мови на польську.

Вся документація оформлюється за наступними вимогами: шрифт Times New Roman, кегль - 14, інтервал - 1,5 пт, всі поля - 2 см, абзац - 1,25 см. Вирівнювання тексту «за шириною», вирівнювання назви - «по центру».

10. Підбиття підсумків практики

Підсумки підбиваються на заключній конференції у формі презентації звітів.

11. Література:

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2002. 280 с.
2. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу: [навчальний посібник]. Луцьк: Вежа, 2000.– 170 с.
3. Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу [Г. Е. Мірам, В. В. Дайнеко, А. А. Тарануха, М. В. Грищенко, О. М. Гон]. Київ : Ніка-Центр, 2005. 277 с.
4. Grynberg H. Przekleństwo przekładu albo jak się grzebie literaturę. *Kwartalnik Artystyczny*. 2002. № 2. s. 87-102.

Інформаційні джерела

1. Теорія і практика перекладу: наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т, бібліотека; уклад. Л. Дейнека. – Луцьк, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://docplayer.net/69893710-Teoriya-i-praktika-perekladu.html#show_full_text
2. Centrum Informacyjne Instytutu Polskiego w Kijowie [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://xn--szukamksiki-4kb16m.pl/SzukamKsiazki/katalog/index.html?selectedBib=511000904>
3. Gazeta. Wiadomości [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/0,0.html>
4. Interia. Fakty [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://fakty.interia.pl/>
5. Onet. Wiadomości [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://wiadomosci.onet.pl>

6. Pedagogiczna Biblioteka Wojewodzka. Teoria przekładu: wybór literatury [Elektronnyj resurs]. – Reżim dostępu do resursu:
http://www.pbw.lodz.pl/zestawienia_38.htm